

89 / VIII, 3.

ВЫДАВНИЦТВО НАРОДНЕ У ЛЬВОВѢ.

РѢКЪ VIII.

Книжочка 3.

МѢсяць: Мартъ.

— — — — —

138

ЗИМОВІ ВЕЧЕРЫ.

Оповѣдане для народа.

Написавъ

М. Б.

Цѣна 8 кр.

Накладомъ

Комитету Выдавництва книжочокъ народныхъ.

Вѣдповѣдаючій редакторъ: Ш. Парасевичъ.

У ЛьвовѢ 1889.

Накладомъ КОМИТЕТУ ВЫДАВНИЦТВА КИ
ЖОЧОКЪ НАРОДНЫХЪ у Львовѣ выдано слѣ
дующія книжочки въ рускомъ языкѣ :

I. Въ 1882. роцѣ.

1. О ЛИХВѢ. Цѣна. 8 кр.
2. ПОРАЖЕНЕ ТА
РОВЪ ПОДЪ МАРТИНОВОМЪ надъ Днѣстромъ. Цѣна 8
3. О ИВАНѢ ДАНИЛЮКУ И МАТВѢЮ СИКОРСКО
Оповѣдане. Цѣна 8 кр.
4. РУСКІЙ УНІЯТЫ ПОДЪ ПА
ВАНЕМЪ МОСКОВСКИМЪ. Цѣна 8 кр.
5. ОТЕЦЬ
ТРОВИЧЬ. Цѣна 8 кр.
6. ДМИТРО ДЕТКО, рускій
свода перемыскій. Цѣна 8 кр.
7. ТРИ ПОВѢСТКИ. Ц
8 кр.
8. ДО РУСКОГО ЛЮДУ. Цѣна 6 кр.
9. В
ДРѢВКА ЖИТЯ. Оповѣдане Михайла Кореневича. Ц
8 кр.
10. ПІЯНСТВО ЗАГИБЕЛЬ НАРОДА. Цѣна 8
- 11.—12. ОПОВѢДАНЯ ДЛЯ СТАРШИХЪ И МОЛОДШИ
Цѣна 15 кр.

II. Въ 1883. роцѣ.

1. СВЯТЫЙ КИРИЛЬ И МЕТОДІЙ. Цѣна 10
- 2—3. ПРОЦЕСОВИЧИ. Цѣна 15 кр.
4. ЛЮДЕ ЗЪ ПОДЪ СОЛОМЯНОИ СТРѢ
Цѣна 10 кр.
5. КОРОЛЬ ПОЛЬСКІЙ ЯНЪ Ш. СОБѢСКІЙ. Ц. 1
6. ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ. Цѣна 8 кр.
7. РУСИНЪ ВЪ АМЕРИЦѢ. Цѣна 10 кр.
8. ПОВѢСТКИ, ЯКИХЪ НЕ МАЛО! Цѣна 10
9. ДЛЯ РУСКИХЪ ШКОЛЯРѢВЪ. Розказавъ
гдань зъ Подѳля. Цѣна 10 кр.
- 10—11. НАДЪ ЧИМЪ НАШІ ПОСЛЫ ВЪ СО
РАДИЛИ. Цѣна 15 кр.
12. КАРА ЗА ПРОСТУПОКЪ. Написавъ
зъ Берлѳгъ. Цѣна 10 кр.

III. Въ 1884. роцѣ.

1. ДВА ОБРАЗКИ ЗЪ ЖИТЯ. Розказавъ Ива
Берлѳгъ. Цѣна 10 кр.

06

ВЫДАВНИЦТВО НАРОДНЕ У ЛЬВОВѢ.

Рѳкъ VIII.

Книжочка 3.

Мѣсяць: Маргъ.

ЗИМОВІ ВЕЧЕРЫ.

Оповѣдане для народа.

Написавъ

М. Б.

20189 / VIII, 3.

Накладомъ

Комитету Выдавництва книжочокъ народныхъ.

Вѳдповѣдающій редакторъ: Ш. Парасевичъ.

У ЛьвовѢ 1889.

ЛВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ 33 224 . I

Зъ друкарнъ Щ. Беднарского (давн. Порембы),
Львѣвъ, Ринокъ, Ч. 9.

Кождому зъ насъ звѣстно, кѣлько то господарь на селѣ наробить ся коло своего газдѣвства вѣдъ раной весны до пѣзной осени, тожъ не диво, що якъ приѣде студена пора, радъ бы чоловѣкъ трохи припочти. Огъ и идуть тогды по нашихъ селахъ празники та весѣля.

А настане Пилипѣвка, то вечеринямы и кѣнця нема. Молодѣжь бавигъ ся спѣвами та жартами, розважае и себе и старыхъ, когрѣ любо згадують собѣ, якъ и они колись були молодыми. При тѣмъ и работа не стоить дармо.

Але хотъ и занимають ся нашѣ люде якою роботою въ сѣй порѣ, то всежь таки треба признати, що не конче уживають такъ зимового часу, абы зъ него вытягнути якъ наибѣльшій хосенъ. Въ деботрыхъ сторонахъ у насъ виробила ся навѣтъ межи людьми гадка, шо осьто зима — то пора до вѣдпочинку. Пѣсля того и поступають. День за днемъ сходить, а господаревѣ до газдѣвства хѣба тѣлько дѣла, шо обѣйде худобу та принесе топлива до хаты, абы родина не замерзла. Чи може не правда, не бувае оно такъ?

Безперечно вѣдпочити кождый потребуе, але чтобы на тое назначувати ажъ кѣлька довгихъ мѣсяцѣвъ, се чейже трохи за богато.

Не кажу я, чтобы такъ всѣ люде у насъ робили, крый Боже! Въ послѣднихъ часахъ богато вже змінило ся на лѣпше, але ще не зовсѣмъ, та и не всюда. Де нарѣдъ тверезый и не темный, тамъ люде не гайнують часу марно, але старають ся его выкористати и якъ наибѣльше приробити до господарства, бо теперь тѣснѣи часы, — годѣ зъ самого рѣльництва выжити, та ще и на потребу якій грѣшь ускладати. Тому берутъ ся люде до якогось ремѣсла, або до промыслу, не покидаючи рѣль, и добре на томъ выходятъ.

Ба, скажете, може оно и справдѣ такъ дѣе ся, але не у насъ; кобы нашъ братъ умѣвъ коло хлѣба робити, то доста буде зъ него. Отжежь бо нѣ, — е вже и насъ такій стороны, де люде такъ красно собѣ починають, що дай Боже, абы такъ було по всѣхъ селахъ и мѣсточкахъ, тобы вже не було тѣлько нарѣканъ на бѣду, якъ тецерь. Отъ послушайте, коли Ваша ласка.

Передъ Рѣздвяными святами сеи зимы пришло ся менѣ выѣхати до одного малого мѣсточка ажъ геть за Рудками. Тутъ я побувъ у мого свояка довшій часъ, а щомъ въ сѣи околици першій разъ въ житю находивъ ся, тожь дуже мене мило вразила запопадливѣсть тутешныхъ мѣщанъ хлѣборобѣвъ, та и селянъ зъ поблизкихъ сѣлъ.

Дивно менѣ се було, бо въ моихъ рѣднихъ сторонахъ люде не такій поворотнѣи, — на цѣле село якъ

є оденъ ремѣсникъ, або два, то вже и за богато, а цѣ-
лый промыслъ та торговля кѣнчить ся на томъ, абы
продати що готового, отъ якъ збѣже, кѣлька яецъ,
або що таке инше, та и то не тогды, коли лѣпше пла-
тятъ, але тогды, коли такъ бѣда притисне, що вже анѣ
дай Боже дальше пождати.

Перебуваючи кѣлька недѣль у мого свояка, мавъ
я нагоду пѣзнати тутешныхъ людей, тожь хочу Вамъ по
змосъ оповѣсти, яка тутъ поведѣнка межи народомъ.

Тутешный люде не дармуютъ черезъ зиму, але зани-
мають ся всѣлякими такими роботами, коло котрыхъ можна
сидѣти въ хатѣ выгѣдно, а мимо того можна мати за
нихъ красный заробокъ.

— Дивуе тебе, що у насъ такъ робить ся, сказавъ до
мене мѣй своякъ, а прецѣжь мусишь признати, що любо
подивити ся, яки нашъ нарѣдъ самъ про себе дбае.

— Въ томъ то и рѣчь, вѣдповѣвъ я, що всюда у насъ
нарѣкають лише на байдужнѣсть та лѣннество межи наро-
домъ. До той гадки такъ мы ся вже привычали, що
и вѣрити ся не хоче, коли що доброго почувемо, якъ нашъ
нарѣдъ декуды бере ся до твердой и невсыпущой працѣ.
Серце тремтить зъ радости, але и побоюе ся, чи на
довго буде того добра, бо то у насъ, якъ знаешь —
соломянный огонь, — борзо ся чоловѣкъ красною гадкою
переймае, але ще борше руки опускае.

— Твоя правда, — однакожь у насъ славити Бога
трохи не такъ. Тутъ вже кожде змалку приуче ся, абы
на господарствѣ, якъ то кажутъ, щось и зъ боку зарѣ-

бити. Отъ поїдемо нинѣ вечеромъ до одной мѣщаньской родини на передмѣстю, — они называютъ себе мѣщанами, бо такъ имъ приказуе ихъ честь, але се простї хлѣборобы — селяне, та и по сѣльскому живутъ, тѣлько ихъ мѣщаньства, що трохи зъ мѣйска носять ся. Тамъ побачишь и учуешь не одно, чого нема деінде.

Я на се дуже радо приставъ, разъ тому, щомъ хотѣвъ побачити, якъ выглядують маломѣщаньскїй вечерницѣ, а по друге хотѣвъ емъ знати, чимъ занимають ся тїи люде въ мѣстѣ. Не вжежь, думаю собѣ, и тутъ такъ само дѣе ся, якъ въ иншихъ сторонахъ нашего краю; походять ся, пустують, жартують, щось нѣбы то роблять про око, але яка тамъ робота въ такої компанїи, отъ абы чимъ борше довгїи вечѣръ перебути.

Такї гадки снували ся въ моїй головѣ, и не безъ причины, бо чи не такъ то у насъ буває, скажѣтъ самї добрі люде?

Надѣйшла пора. Зѣбралисьмо ся оба, и въ дорогу. А дорога не легонька, бо доброй чверть милѣ, та ше снѣгу по колѣна, тожь утомилисьмо ся порядно, докисьмо туда зайшли. Але трудъ той щедро намъ оплативъ ся.

Засталисьмо цѣлу родину, зѣбрану въ теплої хатѣ. Господарь дому просивъ насъ сѣдати, що мы и зробили, подякувавши красно за добре слово.

Спершу хотѣли молодци та дѣвчата покидати свою роботу, засоромивши ся чужихъ людей, а те саме хотѣли

зробити и иншій, бо кажу Вамъ, добрі люде, що цѣла хата виглядала, якъ правдива домова фабрика.

Якъ знаємо у насъ вечерницѣ, то лишѣ до куделѣ, тутъ жежѣ не лишѣ жѣнки мали свою роботу; и чоловѣки добре руки позакочували. Коло великої лампы сидѣло двоухъ сынѣвъ господаря, а передъ ними цѣлый шевскій варстатъ; оденъ зъ нихъ шивъ нові „пасові“ чоботы, а другій направлявъ якійсь старій черевики. Трохи подалше сидѣвъ зновъ третій майстеръ, — той майструвавъ коло якоїсь капоты, пѣдбигой зѣ споду кожухомъ. А робивъ се зъ такою вправою, що заразъ можъ було пѣзнати, що се не простый партачъ, але знає такожъ добре свою рѣчь.

Кождому зъ нихъ робота йшла скоро, а коли всѣ освоили ся зъ нами такъ, що почувисьмо ся якъбы одною родиною, зачала ся весела розмова, що дуже причинювала ся до уприємненя и ихъ работы и нашої гостины.

Само собою розумѣе ся що господаръ приймивъ насъ зъ серця, чкмъ хата богата, хоть мы ся вѣдпрошували.

Мѣй товаришъ, яко чоловѣкъ тутешный, не дивувавъ ся тому, що тутъ видѣвъ, але я не мѣгъ налюбувати ся, и цѣкаво спозиравъ емъ на сихъ домовыхъ ремѣсникѣвъ. Вѣ конці таки не втерпѣвъ я, и обѣзвавъ емъ ся до старого господаря:

— Добре се у Васъ дѣе ся, що не потребуєте выдавати грошей на убране та на чоботы, бо якъ виджу свои дома всяку роботу красно зроблять.

— Та такъ, славити Бога, якъ що треба, то дома ся зробить, але се они теперъ майструють не для себе, а для добрыхъ людей.

— Тымъ лѣпше, вѣдповѣвъ я, а чи маєте доста работы?

— Якъ часомъ. Булобы ви бѣльше, але треба зъ нею ити межи люде, бо тутъ въ кождѣй хатѣ знаютъ якась ремѣсло, то кождый вже мусить про тоє дбати, абы свою роботу пустити дальше межи людей за добрый грошъ.

— А чи вдає ся тоє?

— Чомужь бы нѣ! Нашъ товаръ то не загранична тандетна работа, але совѣстна праця. Правимо мы добру цѣну, алежь и даємо за тоє кожду рѣчь таку, якъ зъ желѣза. Оденъ наробить кожухѣвъ, сѣ оба хлопцѣ порають ся коло чобѣтъ и черевикѣвъ, а жѣнка зъ невѣстками пряде, та и сама опѣся робить полотно, що его ажъ въ самѣмъ Львовѣ въ однѣй хвили розкуповують.

— То вы ажъ до Львова навѣдуєте ся зѣ своими выробами.

— Ой, чѣ разъ! Але головна рѣчь, то ярмарки по поблизькихъ мѣсточкахъ. Тамъ мы найбѣльше нашої працѣ розпродуємо. Якъ приѣде ярмарокъ, то кожде зъ насъ выбирає ся туда зѣ своимъ крамомъ, и майже все вертаємо зъ порожнымъ возомъ, але за тоє не зъ пустою моше-ночкою.

— Е, кажу я, тутъ якъ виджу шпекулянтнѣ люде, ажъ вѣрити ся не хоче, абы нашъ чоловѣкъ до такого розуму дѣйшовъ. А жида-жь Вамъ не перебивають въ вашѣмъ гандлю?

— Та де не перебиваютъ! Старають ся они веѣми силами, абы вѣдь насъ теѣ все закупити, що мы вывозимо на продажъ, але мы обходимо ся безъ ихъ посередництва. Та на щастѣ и нашѣ купцѣ такой самой гадки. Бо, мѣркуємо собѣ, жидѣ прецѣ за дурно не буде ся трудити, — удре вѣнѣ и вѣдь мене на тѣмъ, що заплатитъ танше, урве и вѣдь моихъ купцѣвъ, бо продасть дорожше. А чи не лѣпше, абы христїянська праця лишила ся въ христїянскихъ рукахъ?

— Розумѣе ся, кажу я. А щожъ у Васъ жиды роблятъ, ледви чи орютъ та сѣютъ!

— Мѣй господарь лишъ засмѣявъ ся, та и всѣмъ стало смѣшно на мои слова.

— Такого дива я ще видавъ, обѣзвавъ ся весело панъ майстеръ вѣдь чобѣтъ, тобы вже хиба бувъ конецъ свѣта, абы нашъ жидокъ за плугомъ ходивъ. Вѣнѣ якъ робить коло хлѣба, то хиба нашими руками.

— Такъ, такъ, подтвердивъ старый батько, коло насъ нѣхто не видѣвъ жидѣ хлѣборѣба. Чувъ я щось, що якїйсь тамъ дуже богатый жидъ назначивъ цѣли милїоны на тоѣ, абы нашихъ жидикѣвъ приучувати до работы на рѣли, але шкода его заходу. Отъ въ насъ, хоть мы имъ трохи перебиваємо въ ихъ гешефтахъ, то таки торговля яйцами въ ихъ рукахъ, не кажучи вже про шиньки. Торгували бы они и безрогами, але на щастѣ то трефне, боятъ ся рабинѣвъ.

— Не велика зъ того потѣха, обѣзвавъ ся мѣй товаришь, бо мало хто користае зъ тои жидѣвской трефно-

сти. А прецѣжь то не велика штука, выгодувати вебрика, вѣнь зѣсть що будь, а грошѣ за него можна взяти такй, що ну!

— Беруть ся и у насъ до выкормлюваня безроговъ, але не такъ дуже, говоривъ господарь дальше. А тутъ нема чого бояти ся нѣякой страты, та и податкомъ сего зарѣбку нѣхто не обкладае, сли господарь вѣдь часу до часу продасть пѣдгодованого вебрика. Але и у насъ хогъ люде не знають, що то трѣне, то за те не оденъ думае, що то не конче гонорно бути — выбачайте, свинаремъ.

Всѣ въ хатѣ зареготали ся, и господарь собѣ. И пѣйшла дальше розмова за тую фальшиву гонорнѣсть нашихъ людей, що то волѣють въ бѣдѣ свѣй вѣкъ коротати, якъ занимати ся такимъ добрымъ инѣресомъ.

— Ей, або то лише въ тѣмъ сднѣмъ проявляе ся така зарозумѣлѣсть, кажу я, огъ у насъ господарь на двохъ грядкахъ буде Вамъ цѣлыми днями коло своєї хатинны походжувати, заложивши руки, а на заробокъ до двора чи до другого господаря не пѣйде, бо вѣнь газда, се бы ему урвало чести.

— Тутъ люде трохи приходять до пѣзнаня, що нѣяка честна праця не понижует, тому то видите, що беремо ся до всякого ремѣсла, сказавъ господарь.

— А чи тутъ у Васъ лише такими ремѣслами занимають ся, якъ отсей, що тутъ видно, запытавъ ся я дальше.

— Се лише частина того, що въ нашѣй околицѣ выроблюють люде своимъ домашнымъ промысломъ, вѣдповѣтъ

чемный господарь. Якъ бысьте мали коли нагоду бути на ярмарку въ котрѣмъ зъ нашихъ поблизькихъ мѣсточокъ, то бысьте побачили, кѣлько то домашнихъ вырѣбѣвъ пускають нашѣ домовѣ майстры въ торгъ.

— Якъ то, запытавъ ся я, — чи крѣмъ шевскои та кравецкои и ткацкои роботы вывозить ся тутъ на продажъ и ще що бѣльше? Щожъ бы ще такого?

— Все господарскѣ начинѣ, яке лише схочете, вѣдповѣвъ господарь. Якъ бысьте поѣхали коли на першѣй лѣпшѣй ярмарокъ въ котрѣмъ зъ поблизькихъ мѣсточокъ, то и сами побачите. Найдете тамъ и всѣлякѣ гарнѣ вырѣбы зъ дерева, якъ коновки, цебрики, корыта, лопаты, ложки, — вѣдтакъ вырѣбы зъ глины: горшки, миски, збанки, вазонки и таке инше. За чоботы вже не згадую, бо се самѣ видите, що и тутъ у мене роблять ся на продажъ, але на ярмарку можна узрѣти и иншѣ краснѣ селянскѣ та маломѣщанскѣ вырѣбы зъ ременю, отъ якъ ременѣ до оперѣзуваня, шлеѣ, узды, а за нашѣ вырѣбы зъ шкѣры, якъ кожухи, пѣйшла вже далеко слава по цѣломъ краю.

— А тѣи кошики, що осьде стоять, чи и то може тутешный домашный вырѣбъ, запытавъ ся я, видячи, що господаревѣ подобала ся моя цѣквѣсть. Бо коло насъ се хѣба Словаки розносять.

— Заходять они и сюда, каже господарь дальше. Добрѣ то и честнѣ люде, хоть бѣднѣ. Мы ихъ радо приймаемо, але и у насъ роблять люде краснѣ кошики и полукѣшки зъ прутя, а зъ шувару кобелѣ.

Господарь говоривъ се зъ видимою гордостею, видно було, що хотѣвъ передомною похвалити свою рѣдну сторону. Буложь бо и за що. А я слушаючи радѣвъ емь душею, що тутъ нарѣдъ такъ красно собѣ помагае своими власными силами, але и засумувавъ емь, чому то въ моихъ рѣдныхъ сторонахъ трохи инакше оно дѣе ся. А прецѣжь и коло насъ нарѣдъ талантливый, щедро го Богъ надѣливъ здѣбностею до всего, сказавъ я мимо, хѣтъ, якъ бы самъ до себе.

— О що талантливый, то талантливый, обѣзавъ ся мѣй товаришь. Се вже ему признають и чужй, далекий народы. Отъ недавно була выставка въ однѣмъ великомъ мѣстѣ ажъ въ Англии, то значить выставлено въ красномъ будынку богато такихъ рѣчей, що ихъ чоловѣкъ власнымъ промысломъ вырабляе. Одна панѣ выслала туды и выробы нашихъ Гуцулокъ, торбинки, перетыканй золотыми нитками (дзюбенъки), топѣрцѣ, що то ихъ такъ гарно выбиваютъ цвяшками и бляшками, якъ нѣгде въ свѣтѣ, дальше обгортки, запаски, поясы, а вже надъ все нашй препышный вышиваня на сорочкахъ. И що скажете! Тамъ въ тѣмъ далекомъ заморскомъ краю не могли ся начудувати, що то за красней выробы у тыхъ нашихъ Гуцулобъ, про котрыхъ доси тамъ нѣхто и не знавъ, чи живутъ они де на божѣмъ свѣтѣ.

— Сумно то, кажу я, що ажъ чужй мусять намъ вказувати, що мы доброго маемо у себе, але то вже така наша нещаслива вдача.

— А чомужь хто не розбудить и Гуцулобъ, абы и они торгували своими выробами, тажь то таке красне, видѣвъ

и я не разъ тѣ препышнѣ топорчики и дзьобенки, и радъ бы купити, та годѣ, бо дежь того дѣстати, запытавъ ся господарь.

— Ну, славити Бога, теперъ вже иде и намъ трохи до лѣпшого, вѣдповѣвъ мѣй товаришь. Недавно заложено въ Коломыѣ „Гуцульску Спѣлку“, де можна дѣстати все, що нашѣ Гуцулы красного вырабляють. Якъ будете чого потребувати, то удайте ся до той спѣлки, а они Вамъ вѣдти надѣшлють за ретельну цѣну, — и товаръ добрый дадутъ, и не ошукають.

— Се для мене люба новина, оббѣвала ся газдиня, що доси лише прислухувала ся нашѣй розмовѣ. Мои дѣвчата вже не вѣдъ ниѣ голову менѣ клопочуть, абымъ имъ де роздобула вѣрцѣвъ до вышиваня, бо хотъ они мають свои узоры, то таки кажуть, що зъ тамтыхъ сторѣнь красшѣ. Я имъ оббѣщувала дѣстати, та неразъ купувала за дорогѣ грошѣ въ крамѣ у жида, якъ що такого побачила, але хто его знае, чи то гуцульске, бо то вѣрцѣ помалѣванѣ на папери, а дежь нашъ Гуцуль коли вчявъ ся малювати?

— Правда, що вѣнъ сеи штуки не знае, вѣдповѣвъ мѣй товаришь, але и то правда, що вже теперъ повывадали такѣ малюнки зъ всѣлякими узорами, якѣ вышивають дѣвчата въ Гуцульщинѣ, та и на нашѣмъ покупокѣмъ Пѣдгѣрю. Отъ у Львовѣ оденъ панъ, що занимае ся широко справою домового промыслу межи нашимъ народомъ, выдавъ щось шѣсть великихъ книжокъ зъ такими малюнками, то тамъ змалѣванѣ не лише дѣвочѣй прибаганки, але и всѣляки иншѣ рѣчи, що ихъ вырабляють гуцульскѣ домашнѣ майстры. И то все такъ докладно змалѣване, гейбы таки

правдиве, и сине, и позолочуване также видно, де ино такъ припадае. Суть тамъ и боклажки премудрѣ, и люльки, обведенѣ дротяною роботою, и все, що цѣквѣйше.

— Но, то ледви, чи дѣставъ бы такого малюнку въ кра-мѣ, сказала на тое газдиня, я куповала лише на однѣмъ паперци, мальоване червоно та зелено, а решта красокъ, то и не пѣзнати. Видно шкода грошей. А така книжка, за яку Вы кажете, то мусить бути дорога, хтожь на тое давъ грошъ?

— Ой, що не тана, то правда, але вже о томъ и урядъ думае, абы и промыслъ межи народомъ пѣлнести и чужихъ зъ нимъ зазнакомити. При Выдѣлѣ краевѣмъ, що естъ у Львовѣ надъ всѣма Выдѣлами повѣтовыми, находить ся така комисія, що лише тымъ ся и занимае, абы опѣкувати ся домашнымъ промысломъ нашего народа. Тая коми-сія збирае ся часто на раду, якъ бы то помогчи нашимъ промысловцямъ.

— Дуже то красно, обѣзвавъ ся господарь, що така комисія естъ, и що она радить, якъ бы нашу долю попра-вити, але знаете добродѣю и найлѣпша рада не богато поможе, якъ чоловікъ не має и крейцара въ рукахъ. Тутъ вже и комисія не порадить.

— Хто Вамъ казавъ, що не порадить, перебивъ мѣй товаришь. Власне що порадить.

— А тожь якъ?

— Отъ такъ, що если хтось занимае ся промысломъ, зъ которого може и самъ мати користь, и другимъ дати

заробокъ, а хотѣвъ бы свой интересъ ширше розвинути, та не мае на тоє грошей, то може подати ся до тои комисіи черезъ Выдѣль краевый, и если лишь такой промысловецъ на тоє заслугоє, то певно дѣстане або безворотну запомогу, або пожичку на легку сплату.

— О такъ, то але, скрикнувъ урадуваный кушнѣрь. Видно, що имъ наше добро на серци лежить.

— А чи не моглибы Вы пане дѣстати тои книжки, про котру Вы казали, що въ нѣй суть такой краснѣ вышиваня помалѣванѣ, — обѣзвала ся молодичка, що доси лишь цѣкаво наслухувала та переморгувала ся зѣ своею братовою. Тожъ бы то намъ була вѣща, абысьмо хоть зѣ годянку подивили ся на тѣи малюнки. Я сама заразъ бымъ не одно на память переймила.

— Ади, яка цѣкава, зажаргувавъ весело си чоловікъ, вѣдкладаючи на бѣгъ готовый чобѣтъ. Вже то вы жѣночки всюда однакѣ, — якъ що нового довѣдати ся, то ажъ гинете...

— Нѣбыжь то ты лѣпшій, вѣдгрызла ся молодичка, — мене гудишь, а якъ що нового зачуешь... Не бѣй ся... знаю я тебе!

— Всѣ усмѣхнули ся на тую невинну суперечку, а мѣй товаришь обѣзавъ ся :

— Дуже радо покажу Вамъ тѣи книжки. але ажъ за кѣлька днѣвъ, бо теперъ ихъ въ мене нема, позичивъ смѣ ихъ мому приятелеви зѣ сусѣдного сѣля. Та то нѣмо не шкодить, найдальше до тыжня принесу Вамъ ихъ самъ.

— Просимо, просимо, обб́звала ся урадувана газдиня, а зъ нею и газда, — та и Вы пане за насъ не забудьте, додавъ, звертаючи ся до мене.

— О, за се не бѣйте ся, вѣдповѣвъ я стискаючи сердечно господареву руку. Я ще тутъ явйсь часъ побуду у мого товариша, то и радо навѣдаю ся разомъ зъ нимъ. А закимъ то буде, часъ намъ до дому, бо вже пѣзна пора, — оставайте ся здоровенькй!

— Доброго Вамъ здоровля, загомѣбли всѣ, и мы розпращавши ся вернулисьмо ся до своєї хаты.

— А що, якъ тобѣ ся подобали сесй вечерницѣ, запятавъ ся мѣй товаришь, колисьмо стали дома. Чи не моя правда, що тутъ лѣпше, якъ въ твоихъ сторонахъ?

— Абожь я тобѣ перечу, вѣдповѣвъ емь, що бы я давъ, абы и въ нашѣй сторонѣ умѣли такъ добре користати зъ часу. А то у насъ тѣлько добра зъ тыхъ вечерницъ, що жѣнки та дѣвчата прядуть, а чоловѣки то лише люльку курять, та вылежують ся, нудячи свѣтомъ, або якъ ся котрому збере на велику роботу, то теребить кукурудзы.

— Видно, що ще парубочись, зажартувавъ мѣй товаришь, бо инакше не обстававъ бысь такъ за дѣвчатами.

— Не обстаю за нѣкимъ, лишь кажу що правда, сказавъ я на тов трохи зъ досадою, бо вже мы ся на сонъ збирало, та и невеселй гадки ходили менѣ по головѣ, колимы порѣвнавъ тов, щомъ тутъ видѣвъ, зъ тымъ, що въ моихъ сторонахъ дѣе ся.

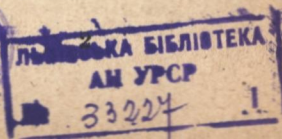
Мой товарищ видно вѣдгадавъ мою думку, бо ставъ мене розважати.

— Не жури ся, братчику, и въ ваше вѣконце зѣйде колись сонце, — прецѣжь и тамъ въ кождѣмъ селѣ е вже дякувати Богу школа и учитель, е священникъ, тожь е надѣя, що все буде добре.

— Ба, буде добре; доки сонце зѣйде, роса очи выѣсть. Доки того добро надѣйде, то жида и банки попродають господарскій грунты за всѣлякѣй пожички.

— Ей, такъ зновъ зле не буде, — ты занадто черно дивишь ся на свѣтъ божій, вѣдповѣвъ мой приятель. Старыхъ вже не переробишь, то дармо, але виростае молоде поколѣня господарѣвъ, що вчили ся въ школѣ. Ти вже теперъ трохи пѣдготовлюють ся на лѣпшу господарку. Тажь якъ я бувъ въ тебе въ жива, тось самъ менѣ показувавъ, якъ то старшій школярѣ порозводили въ батькѣвскихъ городахъ молоду садовину. Почекай, якъ они колись стануть газдами, то зможуть завести и бѣльше добрыхъ порядкѣвъ, и не допустять, абы батькѣвска земля переходила въ чужѣй руки.

— Святили бы ся Твои слова, — такъ есь мене ними розваживъ, що и годѣ сказати. Але спѣчнѣмъ вже, я бы радъ ще зъ тобою поговорити за нинѣшну нашу гостину, але годѣ, тыжь завтра маешь ити до уряду, тожь треба тобѣ припочити.

Черезъ кóлька днѣвъ не навѣдувавъ я ся до нашихъ новыхъ знакомыхъ, хоть дуже мене туды кортѣло. Але щожъ, самому було якось нѣяково туды зайти, а мѡй своякъ за рѡжними домовыми клопотами не мавъ коли менѣ товаришити. Та ще до того и тыхъ книжокъ зъ взѡрцями годѣ було такъ борзо роздобути, бо якъ разъ въ тѡмъ частѣ впали Вамъ такіи снѣги, що трудно ся було дѡстати зъ хаты до хаты, а не то до сусѣдного села за тими книжками, а голѣручъ не хотѣлисьмо ити. Минули и Рѡздвянїи свята, на котрїи мѡй товаришь поѣхавъ до своего теетя, и мене взявъ зъ собою, тожъ заледво по святахъ моглисьмо зновъ навѣдати ся, бо тымчасомъ и пѡсланецъ принѣсь вже бувъ тїи книжки зъ взѡрцями.

Не гаючи ся довго, заразы найблишого вечера выбрали мы ся зновъ до нашихъ знакомыхъ. Пѡдходячи до ихъ хаты, пристанулисьмо оба, бо здавало ся намъ, що тутъ десь хтось спѣває.

— Ей, може то намъ причуло ся, кажу я наслухуючи, менѣ здае ся, що се лише гомѡнъ якоисъ розмовы.

— Та нѣ, прислухай ся лѣпше, вѡдповѣвъ мѡй товаришь.

Чи ты милый пыломъ припавъ,

Чи метелицею,

Чомъ не ходишь ты до мене

Сею улицею?

Чомъ не ходишь ты до мене

Крутыми горами, —

Покидавшь сиротину

Межи ворогами!...

почта книжочку, де записано, кѣлькѣ хто зложивъ, и вѣнъ може въ кождѣй хвили свои грошѣ выповѣсти и вѣдобрѣти. Огже бояти ся не має чого. Але мы ся тутъ розбалакали, а то вже нѣвроку пѣзна пора, часъ бы намъ до дому, бо ще менѣ жѣнка готова голову добре змыти, щомъ ся такъ забавивъ на вечерницяхъ.

— О, о, якѣ Вы вѣдважнѣй, зажартувала одна и друга молодичка, щесъте готовѣ вѣдстрашити Вашого молодого панича, що и женити ся не схоче.

Всѣ заемѣяли ся, а я спаленѣвъ зъ радости, що такѣ гарнѣй молодички такъ ся мною займають.

— Ну, ну, не бѣйте ся за него, вѣдповѣвъ мѣй товаришь, знаю я сего пташка, — самъ вѣнъ влетитъ до клѣтки за своєю горличкою.

Я сѣпнувъ его за рукавъ, абы трохи змовчавъ, але вѣнъ анѣ въ той бѣкъ, и такъ жартуючи стали мы ся до дому збирати.

— Мы не знаемо, якъ Вамъ и подякувати за тоє, щосъте намъ принесли такѣ краснѣ малюнки, та ще и лишаєте ихъ у насъ, обѣзвала ся стара мати. Дивлю ся, не надивлю ся, яке то liebe, ажъ очи приманює. То вже мои невѣсточки и зъ рукъ ихъ не выпускають, доки не вѣдберете. Подякуйтежь дѣти, додала, звертаючи ся до невѣстокъ.

— Дякуемо, дуже красно дякуемо, прощобетали обѣ — вже тутъ до насъ теперъ буде що дня прибѣгати цѣла процесія нашихъ сусѣдокъ, абы ся надивити симъ образкамъ, та и собѣ дещо вышити. Тожъ то якъ ся колись поприбираемо въ убѣры зъ такими вышиванями, буде на що подивити ся!

— Голоднѣй кумѣ все хлѣбъ на умѣ, обѣзавъ ся старшій швецъ, звертаючись до своей жѣночки и до братовой. Вже якъ хто о чѣмъ, а Вы лише о уборахъ; не мавъ бытъ що робити, та дивити ся на Вашѣ выгадки!

Но, но, лишь ты не дуже горюжь ся, обѣзвала ся весело его жѣнка, и погрозила му пальцемъ, хто бы гадавъ, що ты и справдѣ такій байдужный на тѣи нашѣ выгадки, якъ ихъ называвшь, а тимчасомъ я вже не разъ и не два зѣвсѣмъ що иншого зауважала!

Середъ такои жартобливои суперечки зѣбрали мы ся оба и сталисьмо ся пращати зъ тою приязною родиною, де намъ такъ мило кѣлька годинъ проминуло. И теперъ всѣ насъ сердечно просили, абысьмо ся зновъ до нихъ навѣдали, що мы розумѣе ся и обѣцали. Та симъ разомъ годѣ менѣ було додержаги обѣцанки, бомя мустьвѣ вертати въ мои рѣднѣи стороны, до дому, и вжемъ не бувъ бѣльше у тыхъ честныхъ людей. Але за тое ся книжочка и до нихъ замандруе, пѣшлю имъ еи черезъ моего свояка, нехай знають, що за нихъ не забуваю, та и нѣколи не забуду!...

К О Н Е Ц Ъ .

2 СТРАХИ. Оповѣвъ и выяснивъ Василь зъ надъ Солокии. Цѣна 8 кр.

3. ЯКЪ ХОРОНИТИ СЯ ВЪДЪ ГУСЕНИЦЪ? 10 кр.

4. ПРОВИДѢНЕ БОЖЕ. Цѣна 10 кр.

5. ПЪДЪ ЗБОРОВОМЪ. Оповѣдане зъ 1649. р. 8 кр.

6. ЕСЛИ НА ТЕБЕ ХТО КАМЕНЕМЪ, ТЫ НА НЕГО ХЛѢБОМЪ. Цѣна 8 кр.

7. ПРИБУДЪ РОЗУМЪ — ЩАСТЕ БУДЕ. 8 кр.

8 и 9. КАЛЕНДАРЬ на рѣкъ 1885. Цѣна 25 кр.

10. КАТИХИЗМЪ ОБЫВАТЕЛЬСКІЙ для Русинѣвъ и Полякѣвъ. Написавъ Т. Меруновичъ. Цѣна 10 кр.

11. О ЧѢМЪ РАДЖЕНО ВЪ СОЙМЪ въ р. 1884.

Написавъ Т. Меруновичъ. Цѣна 7 кр.

12. ЗА ВѢРУ И ОТЧИНУ. Цѣна 8 кр.

IV. Въ 1885. роцѣ.

1. НА КОЛЯДУ! Цѣна 10 кр.

2. НАВЕРНЕННЫЙ СЫНЪ. Цѣна 8 кр.

3. ИЛЬКО ФЕДОРЧУКЪ. Написавъ Иванъ зъ Берлѣгъ.

Цѣна 8 кр.

4. МАНДРѢВКИ ИВАНА ВОЙТОВИЧА. Цѣна 8 кр.

5. ВѢЙНА ЗЪ ТЕМНОТОЮ. Ц. 8 кр.

6. Т. Меруновичъ, О ВЫБОРЪ ПОСЛѢВЪ. Цѣна 6 кр.

7. Романчукъ Ярославъ, РОЗГОВОРЫ УЧИТЕЛЯ

ЗЪ СЕЛЯНАМИ. Цѣна 5 кр.

8. НЕ ТАКЪ ТО БУВАЛО! Цѣна 8 кр.

9. ВѢЙНА ЗЪ ВОДОЮ. Цѣна 8 кр.

10. ШО БЫ СЯ НАМЪ ДУЖЕ ПРИДАЛО? Цѣна 8 кр.

11. РѢДНА ХАТА. Оповѣдане. Цѣна 8 кр.

12. ЖИТЕ СВ. ВЕЛИКОМУЧ. ВАРВАРЫ. Цѣна 8 кр.

V. 1886. 1. Романчукъ Ярославъ, РАДЫ ОТЦЯ ДУХОВНОГО. Цѣна 6 кр.

2. НЕ БУДЪ ГОРДЫМЪ. Повѣстка. Цѣна 8 кр.

3. МЕРУНОВИЧЪ Т., О чѢмъ раджено въ Соймѣ въ р. 1885 и 1886? Цѣна 10 кр.

4. БУДЗЫНОВСКІЙ Т., Якимъ „чарѣвникомъ“ бувъ Михайло. Цѣна 8 кр.

- 5—6. Житє Св. Іос
 7. Зъ жита чесного
 8. Дрѣбнїй повѣстки.
 9. Пригода Корчука
 10. Привыкай до пр
 11. Якъ кто собѣ по
 12. Король на ловахъ. Цѣна 8 кр.

И 33.22

- VI. 1887. 1. Передъ триста роками! Цѣна 8 кр.
 2. Пильнуй свого — не забайгай чужого. 8 кр.
 3. Меруновичъ Т., Надъ чимъ нашї послы въ Со
 радили? Цѣна 10. кр.
 4. Село Комарѣвка. Цѣна 8 кр.
 5—6. Молитвословъ. Цѣна 16 кр.
 7. Громада Пѣдберезцъ. Цѣна 8 кр.
 8. Дѣдусь Ивась. Цѣна 8 кр.
 9. Оборона Теревовлѣ. Цѣна 8 кр.
 10. Посередъ Бисурманъ. Цѣна 10 кр.
 11—12. Петро Дротарчукъ. Цѣна 12 кр.

- VII. 1. 1888. Бояринъ Дашко. Цѣна 8 кр.
 2. Иванъ и Михайло 8 кр.
 3. Старкель Юлій, О чѣмъ. раджено въ Соймѣ
 евоѣмъ въ р. 1887 и 1888. 8 кр.
 4.—5. Муки и смерть Іисуса Христа 12 кр.
 6. Надъ сиротою Богъ зъ калитою. 8 кр.
 7. Михайло зъ Коростова. Цѣна 8 кр.
 8.—9. Парасевичъ, Повѣстки и оповѣданя 12
 10. Михайло Олещукъ, Зъ давныхъ часѣвъ. 8.
 11. Якъ то доля розвѣдала а недоля поєднала!
 12. Великї грошъ зъ малого заходу 8 кр.
 VIII. 1889. 1. Загайкевичъ, Чарѣвникъ, 8 кр.
 2. Думы и оповѣданя 8 кр.
 3. Зимовї вечеры. 8 кр.

Всѣхъ, котрї поберали нашї книжочки, а до сей
 не заплатили належности, просимо о vyrѣвнане рах

Зъ печативъ Щасного Беднарского. Львѣвъ, Ринокъ,

0.6.87
 2.4.6
 5.1.8

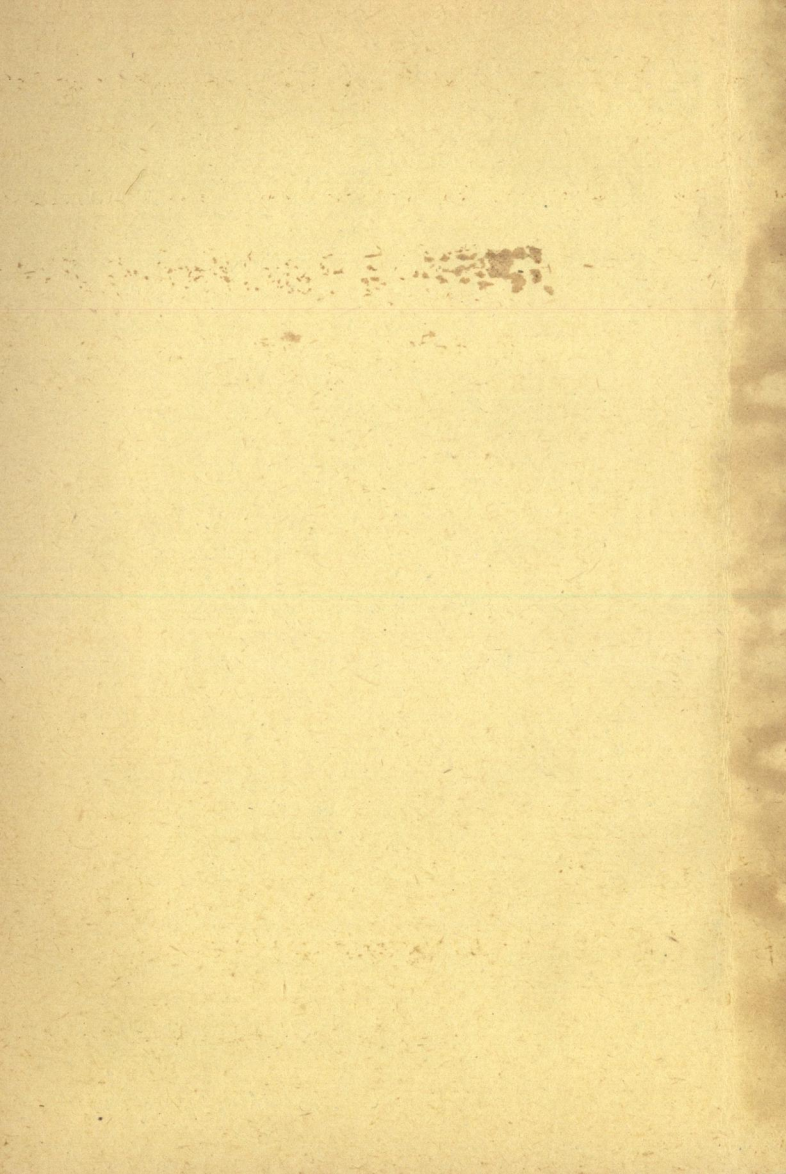
2.6.63
 9.0.8
 1.0.0

86
 1.6

7

И
X
о,

h
b

н. 33. 227 ✓

